

NIJZ PODATKOVNI PORTAL

Kratka navodila za uporabo

NIJZ PODATKOVNI PORTAL

Informacije, ki so objavljane na portalu, so prosto dostopni vsem uporabnikom ob pogoju, da se pravilno navede vir (Nacionalni inštitut za javno zdravje – NIJZ). Portal vsebuje tudi podatke in povezave do drugih spletnih strani, za katere NIJZ ne prevzema odgovornosti.

Podatki so razvrščeni po posameznih tematskih področjih s področja zdravja in zdravstvenega varstva. Podatkovne tabele predstavljene v bazi podatkov, si lahko ogledate v internetnem okolju, in jih prenesete s pomočjo različnih formatov datotek (.px, .xlsx, .csv, ...). NIJZ podatkovni portal se stalno posodablja z novimi podatki. Datumi posodabljanje obstoječih podatkovnih tabel so na voljo v koledarju objav. Datum zadnje posodobitve je na voljo v rubriki Nazadnje posodobljeno, v zavihku »O tabeli«. Kontaktna oseba za vsako področje je navedena v zavihku »O tabeli« v rubriki Kontakt. Za vsa dodatna vprašanja v zvezi s prikazanimi podatki stopite v stik z navedeno osebo.

Splošne pripombe, pobude in vprašanja v zvezi z NIJZ podatkovnim portalom lahko sporočate na elektronski naslov podatkovni.portal@nijz.si. Vašega odziva bomo veseli.

V primeru, da objavljeni podatki ne ustrezajo vašim zahtevam, se lahko usmerite tudi na [statistično pisarno](#), ki nudi možnost naročila podatkov po meri posameznika in je namenjena širši javnosti, v primeru ko potrebujete bolj podrobne izbrane podatke, pomoč pri interpretaciji podatkov ter dostop do mikropodatkov za raziskovalne namene.

PC-Axis je brezplačen program, ki ga razvija [Statistiska Švedske \(Statistiska centralbyrån\)](#) za delo s PC-Axis (.px) datotekami. Program deluje v okolju Windows.

VSEBINA

ISKANJE PO NIJZ PODATKOVNEM PORTALU	1
Z iskalnikom	1
Po strukturi portala	1
KAKO PRIPRAVITI TABELO?	2
Izbor podatkov za tabelo	2
Urejanje tabele	3
KAKO SHRANITI TABELO?	3
KAKO DO INFORMACIJ IN POJASNIL GLEDE PODATKOV?	4
O tabeli	4
Metodološka pojasnila	4
Znamenja	4
Regijski prikazi	4
Kontakt	4

ISKANJE PO NIJZ PODATKOVNEM PORTALU

NIJZ podatkovni portal omogoča dostop do zdravstvenih statističnih podatkov iz različnih virov na enem mestu. Podatki so urejeni po posameznih tematskih področjih in pripravljene v PC-Axis formatu. Objavljene podatke lahko iščete na dva načina - z uporabo iskalnika ali s pregledom celotne strukture portala.

Z iskalnikom

Išči v NIJZ podatkovni portal:

V iskalno polje vnesete iskane besede (besedne zveze) in iščete (klik na gumb "išči"). Izpiše se vam seznam vseh tabel, ki ustrezajo našemu iskanju. Če želite, lahko iskanje omejite le na naslove tabel, vrednosti dimenzij ali kode.

Iskanje si lahko olajšate (zamejite ali razširite) tudi z uporabo iskalnih operatorjev.

- **AND** – operator AND določa odnos "in" med iskalnima podatkom. Iskalnik bo prikazal vse povezave na tabele, ki vsebujejo obe besedi. Besedo »AND« lahko tudi izpustite, saj ga brskalnik uporablja kot privzeto.
Primer: porodi AND rojstva
- **OR** – operator OR določa odnos ali med iskalnima podatkom. Iskalnik tako prikaže rezultate z vsaj eno od iskanih besed
Primer: porodi OR rojstva
- **NOT ali AND NOT** – operator AND NOT določa odnos in ne med iskalnima podatkom. V rezultatih se prikažejo le tabele, ki v naslovu ali vsebini ne vsebujejo besed vpisanih v iskalniku. Uporablja se, če želimo izločiti iskane besede. **Primer:** Porodi AND NOT regije izločimo rezultate z regijskimi prikazi.
- **"*"** - razširi iskanje na besede, ki se začnejo z istim zaporedjem črk. Kadar želite iskati več oblik določene besede (porod, porodov, porodih,...) uporabite operator "*" iskalnik prikaže rezultate z vsaj eno od oblik besede.
- **"narekovaji"** – iskanje z " "se uporablja za iskanje točno določenega zaporedja besed. Rezultati so vse tabele, ki vsebujejo besede v zaporedju kot so zapisane med narekovaji.

Po strukturi portala

NIJZ podatkovni portal prikazuje 9 vsebinskih področij, ki se nadalje delijo na pod področja. V pregledu se posamezna področja odpirajo s klikom na naslov področja ali plus in zapirajo na enak način (s klikom na naslov ali minus).

- [+ 1 Zdravstveno stanje prebivalstva](#)
- [+ 2 Determinante zdravja](#)
- [+ 3 Preventivni programi](#)
- [+ 4 Zdravstveno varstvo](#)
- [+ 5 Viri v zdravstvu](#)
- [+ 6 Zdravila](#)
- [+ 7 Izdatki in viri zdravstvenega varstva](#)
- [+ 8 Kazalniki obvladovanja kroničnih bolezni](#)
- [+ 9 Prikazi po občinah](#)

Ko drevo razširite, se pokažejo naslovni vseh tabel in povezav, ki se nahajajo v tem vsebinskem področju. V zaključku vsakega naslova se nahaja tudi informacija o tem, kdaj je bila tabela zadnjič osvežena.

 Spremenjeno: 31. 05. 2021

Na portalu se tabele redno posodablja. Če temu ni tako, imajo v naslovu dodano besedno zvezo "do leta 2012", kar nakazuje na zadnje objavljeno leto. Želena tabelo izberete tako, da kliknete na njen naslov. V novem oknu brskalnika se bo odprlo orodje PX-Web, ki je namenjeno delu s tabelami.

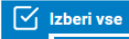

KAKO PRIPRAVITI TABELO?

Tabelo s podatki si lahko pripravite glede na lastne želje. Podatke lahko urejate, grafično prikažete in shranjujete v različnih oblikah.

Izbor podatkov za tabelo

S klikom na naslov tabele v seznamu tabel se odprejo izbirna okna za posamezno dimenzijo tabele.

Znotraj vsake dimenzije lahko izberete eno, več ali vse kategorije

- Za izbor posamezne vrednosti, z levim gumbom miške označite izbrano vrednost.
- Za izbor vseh vrednosti, pritisnite na gumb "Izberi vse"
- Če želite razveljaviti izbor, pritisnite na gumb "Pobriši izbor"
- Če želite izbrati več posameznih kategorij, držite tipko CTRL in z levo tipko miške označite zelene kategorije.
- Če želite izbrati več zaporednih vrednosti, pritisnite levi gumb miške in povlecite čez izbrane vrednosti ali pa označite prvo vrednost v oknu in nato pritisnite SHIFT in hkrati označite zadnjo želeno vrednost v oknu.
- Če želite poiskati določeno vrednost, vtipkajte poljubno kombinacijo znakov v polje za iskanje v izbranem oknu. S klikom na gumb "Išči" bodo izbrane vse vrednosti, ki vsebujejo vneseno zaporedje znakov. V vsakem okencu je potrebno izbrati najmanj eno vrednost. Ko to storite, kliknite na gumb Izpis podatkov.

Začetek besede

Izberi Kategorije

Porodi, rojstva, živorojeni, mrtvorojeni

Izberi vse Pobriši izbor

Izbrano: 0 Skupaj: 4

Porodi

Rojstva

Živorojeni

Mrtvorojeni

Leto

Izberi vse Pobriši izbor

Začetek besede

Izbrano: 0 Skupaj: 19

2002

2003

2004

2005

2006

2007

Statistična regija

Izberi vse Pobriši izbor

Začetek besede

Izbrano: 0 Skupaj: 13

SLOVENIJA

Pomurska

Podravska

Koroška

Savinjska

Zasavska

Izpis podatkov

Prikaz na zaslonu je omejen na največ 1.000 vrstic in 30 stolpcev. Obsežnejše prikaze si lahko ogledate le tako, da tabelo s podatki izvozite in shranite na svoj računalnik.

Urejanje tabele

Tabeli lahko poljubno spremenite izgled, jo zavrtite, uredite in preračunate podatke v tabeli, prikažete besedilo / šifre, izračunate vsote, deleže in podobno. Podatke v tabeli lahko tudi poljubno preračunate z osnovnimi matematičnimi funkcijami (seštevanje, odštevanje, izračun deležev ...). Vrstice s podatki, katerih vrednost je »0«, ali vrstice s statističnimi znamenji, ki nadomeščajo podatke, lahko tudi skrijete.

Urejanje in preračuni

- **Zavrti ročno**
- **Zavrti v smeri urnega kazalca**
- **Zavrti v nasprotni smeri urnega kazalca**
- **Spremeni vrstni red kategorij**
- Spremeni prikaz decimalnih mest**
- Briši kategorije**
- **Briši dimenzijo**

Nastavitve tabele

Možnosti prikaza

- Prikaži vse vrstice
- Skrij vrstice z ničlami
- Skrij vrstice z ničlami ali '-'
- Skrij vrstice s '...'
- Skrij vrstice z ničlami, '-' ali '...'

Prekliči **Shrani nastavitve**

KAKO SHRANITI TABELO?

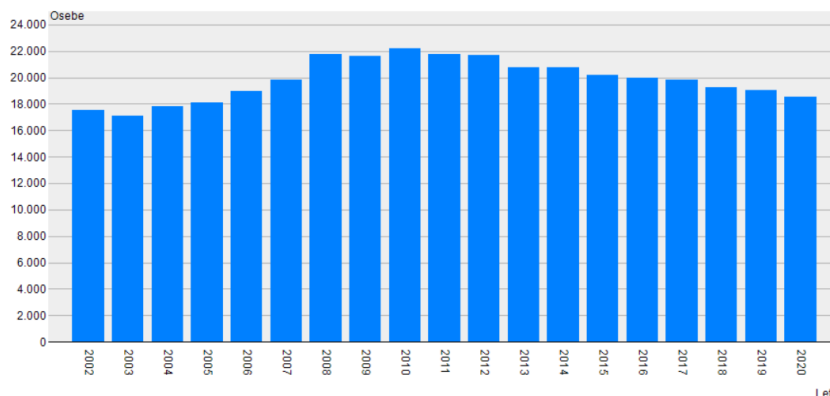
Ko je tabela pripravljena po vaših željah, jo lahko shranite v poljubno obliko. Lahko jo shranite kot datoteko, lahko pa tudi kot sliko.

Shrani kot...

- Html datoteka (html)
- Grafikon kot PNG (png)
- Excelov delovni zvezek (xlsx)

Shrani

1: Porodi, rojstva, živorojeni, mrtvorojeni po statističnih regijah, Slovenija, letno po spremenljivkah: Leto. SLOVENIJA, Živorojeni.

KAKO DO INFORMACIJ IN POJASNIL GLEDE PODATKOV?

O tabeli

V zavihku "**O tabeli**" se nahajajo informacije o

- kontaktni osebi, ki je vpletena v delo s podatki,
- o datumu zadnje osvežitve podatkov
- o viru podatkov

^ O tabeli

- ✓ **Kontakt**
- ✓ **Nazadnje posodobljeno**
- ✓ **Vir podatkov**

Metodološka pojasnila

^ Metodološka pojasnila

Definicije:

- OSNOVNI VZROK SMRTI je opredeljen kot bolezen ali poškodba, ki je sprožila bolezenske ali poškodbene dogodke, ki so neposredno privedli do smrti, ali okoliščine nezgode ali nasilja, ki so povzročile usodno poškodbo.
- COVID-19: Zajema MKB kodo U07.1 - COVID-19, virus dokazan.

Povezane vsebine:

- [Metodološka pojasnila](#)
- [Dodatna pojasnila - Razlike umrli COVID](#)

V zavihku "**Metodološka pojasnila**" se nahaja povezava na Metodološka pojasnila, ki natančneje pojasnjujejo podatke, ki so prikazani v tabelah.

V nekaterih primerih so izpostavljene tudi dodatne, pomembnejše opombe o podatkih (prelomi časovnih vrst, spremembe šifrantov, novosti, spremembe metodologije zbiranja podatkov ipd.

Znamenja

Na NIJZ podatkovnem portalu se v tabelah občasno pojavljajo [znamenja](#), katerih pomen je pojasnjen tudi v spodnji tabeli:

ZNAMENJA, KI SE POJAVLJAJO NA NIJZ PODATKOVNEM PORTALU	
-	ni pojava
...	ni podatka
0,0	vrednost podatka je maj kot 0,05 dane merske enote
0,00	vrednost podatka je maj kot 0,005 dane merske enote
N	za objavo premalo zanesljiva ocena
P	začasni (preliminarni) podatki

Regijski prikazi

Na NIJZ podatkovnem portalu so objavljeni podatki na različnih [teritorialnih enotah](#). Podatke prikazujemo na ravni kohezijskih, statističnih in zdravstvenih regijah, območnih in upravnih enotah ter občinah.

Kontakt

Vprašanja v zvezi s podatki objavljenimi v NIJZ podatkovnem portalu lahko naslovite na elektronski naslov osebe, ki je navedena kot kontakt v zavihku »O tabeli«.

Splošne pripombe, pobude in vprašanja v zvezi z NIJZ podatkovnim portalom lahko sporočate na elektronski naslov podatkovni.portal@nijz.si. Vašega odziva bomo veselili.

